

fra venstre Side virkelig kunde lægge Forslaget Hindringer i Veien. Hvad Mening er der i den Tale, man hører saa tidt, at vi skulde se at faae en Toldunion med vore Nabolande, og hvis vi ikke kunne faae den, saa en Handelsstraktat (En Stemme: Det er Tietgen, der vil have det) . . . Nei, vi have ogsaa sagt det, og jeg selv med, og jeg ønsker det virkelig, naar det kan ske paa lykkelige Betingelser, for alle Lande, selv de store, søge at udvide deres Toldgrændser, og det trænge vi Smaa endnu mere til. Ellers tage de Herrer feil. Efter den Toldpolitik, der er udviklet, staar et lille Land svagt overfor de store Lande, saa vi kunne gjerne have Trang til at faae en Udvidelse. Men tro de Herrer nu, at Nordmændene eller Svenskerne ville tro paa, at der er Alvor i, at vi ville gennemføre noget Saadant, naar de høre disse Udtalelser, som ere komne frem her i Thinget, navnlig fra de 2 sidste ærede Medlemmer, at det skulde være saa betydeligt, som det ærede Medlem mente, at det vilde koste 1 Million at faae Sagen gennemført; det kan jeg ikke tro, naar vi da faae lidt Hjælp til Kommunerne ved Indførelse i Skolerne. Det er jeg tilbøielig til at tro, han noget overvurderede. Det ærede Medlem siger, at han ikke kan paavise det, og det er Skade; thi jeg vilde tro det, naar han kunde paavise det med bestemte Tal. Nei, det er ikke saa let at paavise, som det ærede Medlem tror. Man kan tænke Dit og Dat, som man ikke kan bevise med Tal. Der er Professorer baade fra Sverige og Norge, som have udtalt paa det nationaløkonomiske Møde her i Sommer, hvad det har kostet disse Lande. Det svarer ikke nær til, hvad det ærede Medlem mente, det vilde koste os. I Norge er det saa, at Staten kun har bidraget en Ubetydelighed, nemlig Noget ved Omregulering af Vægte. Indførelsen har kostet ca. 300,000 Kr. i Norge; det er Professor Bredo Morgenstjerne, som har omtalt, hvad Staten har betalt, og saa de nye Anstæffelser har forvoldt Befolkningen i Udgifter, det er altsaa ikke 1 Million. Staten har kun givet lidt over 300,000 Kr. Jeg siger det, fordi han udtrykkelig nævnedes baade Statsassens Udgifter og Befolkningens. Med Henhyn til, om man skal indføre Systemet fakultativt eller obligatorisk — om man skal gaa til det System, de have havt i Sverige i 10 Aar, eller til det System, de have i Norge — raade de begge Professorerne fra at indføre det fakultative. Den svenske Landshøvding Claës Westmann fortalte, hvor stor Vanstælighed det har forvoldt Befolkningen, og hvor store Bryderier der havde været forbundne med, at man havde faaet det fakultativt, og

nu staa de ved Overgangen, nu skulle de til det obligatoriske, alligevel, skjøndt der ikke egentlig var tænkt derpaa. Han raader os Danste til at indføre det saa hurtigt som muligt; det Samme raader Bredo Morgenstjerne os til. Han raader os meget stærkt til at indføre det saa hurtigt som muligt, fordi det vilde lette Samkvemmet med Sverige; men han føier til, at vi maa ikke følge det svenske Folks Exempel, men indføre det saa hurtigt som muligt, og jeg er overbevist om, at man kan forfaste vort Forslag i Dag, eller man kan vedtage Noget, som forhindrer, at Forslaget bliver vedtaget; vi ville dog af Nødvendighedens Magt blive tvungne til at gaa over til det. Om der end vilde blive nogle Ulemper for den Befolkning, som lever paa den Tid, hvor Overgangen sker, vil den Fordeel, som Efterkommerne faae derved, dog være langt overveiende. Det udtalte ogsaa Bredo Morgenstjerne; han udtalte, at man i Norge var meget vel tilfreds med denne Ordning baade i Befolkningen og andetsteds, selv om der ogsaa var nogen Misforhold. Naar jeg udtaler mig saaledes, er det klart, at jeg ikke kan følge det ærede Mindretal, de ærede Medlemmer for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmark) og Ringkjøbing Amts 4de Valgkreds (R. Nielsen); jeg tror, at enten vi faae deres Forslag eller ei, er det ligegyldigt, og Noget, som er ligegyldigt, gaar jeg selvfølgelig ikke med til. Jeg tror ikke, at der vil blive indført Noget af det her i Landet, uden at vi faae en Lov for at indføre det. Det nytter ikke, at en enkelt Njøbmand vil indføre det, naar hans Kunder ikke ville bruge det. Jeg synes derfor, vi ville komme til at staa magtesløse, naar der er en Enkelt, som ikke vil bruge det. Hvad angaar Endringsforslaget af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), og af andre Medlemmer, vil jeg bemærke, at jeg ikke forstaa, hvorfor man har saa store Betæneligheder ved at overlade det til Regjeringen, hvordan Formerne skulle være af disse Maal- og Vægtredskaber. Med Henhyn til Lodder har det ingen Betydning, idet det jo ved Lov bestemmes, at de nuværende kunne bruges indtil videre. Saa komme vi til Rummaalene og Længdemaalene. Tror man virkelig for Alvor, at Regjeringen kunde faae i Sinde f. Ex. at indrette en Hektoliter som en Sigtiste eller et Metermaal som en Bognstang eller et Litermaal som en Potflaste? Nei, lad os tage Sagen ganske nøgtern; Hektoliteren vil faae Form af en Tønde eller en Halvtønde. Vi sætte her det bestemte Rumindhold, de skulle have. Det siges i Loven, altsaa har det ingen Betydning, det er kun Formen, der er Tale om.